herpy

AGAMER

Australian Water Dragon

Intellagama lesueurii

Intellagama lesueurii er en stor, semi-akvatisk agam fra vandløbene i det østlige Australien med kraftige kamme, en lang, sammentrykt hale og en længde på 60-100 cm. Den er dagaktiv, klatrer og svømmer godt og kan blive over 20 år, men kræver et meget stort terrarie, en dyb vanddel, stærk UVB og høj luftfugtighed.

Familie: Agamidae Tidligere navn: *Physignathus lesueurii; Istiurus lesueurii; Lophura lesueurii* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**60-100 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**10-25 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende og semi-akvatisk**
Biotop	**Regnskov, vådområde og tempereret skov og eng**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**180 × 90 × 150 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-30 °C**
Hotspot	**35-40 °C**
Temperatur, nat	**18-22 °C**
Luftfugtighed	**60-80 %**
Vand	**Vanddel** dybde 15-30 cm
UVB	**Nødvendig** Ferguson-zone 3
Kost	**Insekter, planter og hvirveldyr**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**6-20 æg**
Kuld pr. år	**2**
Inkubation	**90 dage** ved 26-29 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks III**
EU-bilag	**Bilag C**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten står på CITES liste III (opført af Australien) og i EU's bilag C; det gælder hele slægten *Intellagama*. Ved indførsel til EU kræves dokumentation fra eksportlandet. Ingen agamer står på den danske liste over dyr, som private ikke må holde (bekendtgørelse nr. 1261 af 17.11.2015).

Om arten

Intellagama lesueurii er en kraftig øgle med lange, muskuløse ben, skarpe klør og en nakkekam, der fortsætter som en række spidse skæl ned ad ryggen. Halen er sammentrykt og udgør omkring to tredjedele af den samlede længde; den bruges som ror, når dyret svømmer, og som modvægt i træerne. Hunnerne bliver ca. 60 cm, hannerne lidt over 1 m og omkring 1 kg.

Grundfarven er lys grønliggrå med mørke tværbånd over ryg, hale og ben. Hannen har større hoved, kraftigere kamme og stærkere farver end hunnen, især i yngletiden. Dyrene kan langsomt skifte farve og falde i med omgivelserne.

Arten har to underarter. *I. l. lesueurii* har et mørkt bånd bag øjet, en lys strube uden tegning og hos voksne hanner rød bug og bryst. *I. l. howittii* fra Gippsland er mere grønblå, mangler båndet bag øjet, har gul- eller orangestribet strube og sortgrøn bug; den er mere tilpasset kulde og tåler varme dårligere. I handlen er det sjældent oplyst, hvilken underart et dyr tilhører.

Arten blev tidligere regnet til slægten *Physignathus* sammen med *Physignathus cocincinus*, og navnet *Physignathus lesueurii* ses stadig. Artsnavnet hædrer den franske naturforsker Charles Alexandre Lesueur.

Udbredelse og levested

Intellagama lesueurii lever i det østlige Australien, fra det østlige Victoria gennem New South Wales til Cooktown i det nordlige Queensland. Underarten *I. l. howittii* findes i Gippsland i Victoria.

En lille bestand i South Australia er formentlig udsat og hører ikke til den oprindelige udbredelse. Arten har vænnet sig til byparker og haver og er almindelig i bl.a. Brisbane og Sydney.

> **Oprindelig udbredelse:** Australien.

LEVESTED

Intellagama lesueurii er knyttet til vand og lever ved bække, floder, søer og andre vandsteder med solpladser på overhængende grene eller sten i fuld eller filtreret sol, i regnskov, åben skov og parker.

Dyrene er dagaktive, hurtige og gode klatrere. Bliver de forstyrret, løber de ind i tæt bevoksning eller lader sig falde fra en gren ned i vandet. De kan svømme helt under vandet og ligge på bunden af lavt vand i op til halvanden time. I de køligere egne går de i dvale fra efteråret og kommer frem igen fra sidst på vinteren til midt på foråret. I naturen er de meget sky, men i byparker vænner de sig til mennesker.

Hannerne er territoriale og truer og slås med hinanden. Begge køn vinker med armene og nikker med hovedet; hurtig armvinkning viser dominans, langsom underkastelse.

Føden er mest insekter, men også edderkopper, orme, snegle, krebsdyr, frøer, fisk og små pattedyr, og voksne æder lidt frugt og blomster.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

Pasning

TERRARIET

Et enkelt voksent dyr skal have et terrarie på mindst 180 × 90 × 150 cm (længde × bredde × højde). Angivelserne for længden svinger fra 120 til 270 cm, men en stor, aktiv øgle på op til 1 m har brug for plads til at løbe, klatre og svømme og til en tydelig temperaturgradient. Større er bedre. Så stort et terrarie skal som regel bygges specielt. Voksne dyr kan stå udendørs i en voliere i den varme del af året.

Vælg tætte sider af træ eller plade og ventilation foroven og forneden. Store glasfronter får dyr til at løbe ind i ruden og skade snuden.

Indret med en dyb vanddel (se nedenfor), kraftige grene i forskellige højder, en solplads, sten eller fliser, der holder på varmen, og skjul af kork, planter eller kasser. Både levende og kunstige planter kan bruges; levende planter hjælper på fugten.

Bunden skal holde på fugten, fx jord uden gødning blandet med kokosfibre eller grov bark. Fjern afføring dagligt, og gør terrariet grundigt rent en gang om måneden.

Læs mere: Varme og temperatur

TEMPERATUR

Solpladsen skal være 35-40 °C og den kølige ende omkring 25 °C. Angivelserne for solpladsen svinger fra ca. 35 til ca. 43 °C; søger dyret sjældent solpladsen, er den for varm. Dyret skal selv kunne vælge, så en tydelig gradient er vigtig. Brug varmepærer over en kraftig gren eller sten, og dæk dem med net, så dyret ikke kan brænde sig.

Nattemperaturen er ikke kendt i detaljer; 18-22 °C passer til et subtropisk til tempereret hjemland. Er terrariet for koldt, æder dyret ikke; er det for varmt, kan det blive overophedet.

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge på ca. 60-80 %. Dyrene tåler ned til ca. 40 %, men vedvarende lav fugt øger risikoen for luftvejsinfektion. Hold den oppe med en fugtig bund, daglig sprøjtning eller et regnanlæg og en stor vanddel. Mål med et hygrometer, og sørg for ventilation, så luften ikke bliver stående.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

VAND OG VANDKVALITET

Vanddelen skal være så stor og dyb, at dyret kan komme helt under vand: mindst 15 cm dyb, gerne mere, og mindst tre fjerdedele så lang som dyret, med en let vej op på land. Dyrene skider ofte i vandet, så skift det ofte, og skrub beholderen ren. I store terrarier hjælper et filter.

Et terrarie af melamin eller træ skal gøres vandtæt i bunden.

LYS OG UVB

Intellagama lesueurii er dagaktiv og skal have UVB svarende til Ferguson-zone 3. Brug et UVB-rør på ca. 10 %, der dækker det meste af terrariet, og hav lyset tændt 10-12 timer om dagen styret af et ur. Rørene sidder i loftet; net og glas dæmper UVB. Skift rørene efter producentens anvisning, typisk efter 6-12 måneder.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Intellagama lesueurii er altædende, men insekter er hovedføden. Brug fårekyllinger, græshopper, kakerlakker og silkeorme som grundfoder, og giv melorm, kæmpemelorm og voksorm sparsomt, fordi de er fede. Alle insekter skal have fået godt foder, før de gives.

Suppler med planteføde, fx mælkebøtteblade, kløver, grønne bønner, squash og sød kartoffel. Nogle dyr tager frugt som banan og jordbær, andre ikke. Store dyr kan en gang imellem få små mus.

Unge dyr fodres dagligt; fra omkring tre års alderen er tre fodringer om ugen nok. Støv foderet skiftevis med kalk og et multivitamintilskud, og giv kun foder, som dyret kan sluge.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Intellagama lesueurii er sky i naturen, men vænner sig hurtigt til mennesker. Unge dyr er ofte nervøse og springske, men de fleste vænner sig til håndtering, når man bruger tid på det. Løft dyret nedefra, støt kroppen, og lad halen hænge. Lad dyret være, når det er uroligt.

Hannerne er territoriale og slås, så to hanner må ikke gå sammen. En han og en hun kan gå sammen, men de vil yngle, og hannen kan være hård ved hunnen. Enkeltvis er det sikreste.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannen er større og har større hoved, kraftigere kamme, stærkere farver og synlige lårporer. Hunnen er mindre og har mindre hoved og mere afdæmpede farver. Alder og størrelse ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret.

PARRING

I naturen parrer dyrene sig fra foråret til forsommeren, efter vinterdvalen i de køligere egne. Hvordan en vinterhvile bør tilrettelægges i terrariet, er ikke dokumenteret. Hannen er hård ved hunnen, så et par skal kunne skilles ad.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen graver om foråret (i Australien fra september i nord til december i syd) en gang på 10-15 cm i sand eller blød jord på et solåbent sted over vandlinjen og lægger 6-20 æg. Hun dækker gangen til bagefter. Hun lægger som regel to kuld pr. sæson med omkring en måneds mellemrum. Giv en drægtig hun en kasse med 15-30 cm fugtig, løs jord.

INKUBATION

Arten har temperaturafhængig kønsbestemmelse. I naturen ligger temperaturen i reden på 22-32 °C, og æggene klækker efter omkring tre måneder. Ved 26-28 °C bliver der flest hanner, mens både køligere og varmere reder giver flere hunner.

Rugning i fangenskab er ikke beskrevet nærmere. Læg æggene i fugtig vermiculit i en lukket beholder med få små lufthuller, og hold en stabil temperatur i området 26-29 °C; tallene i boksen er afledt af redetemperaturerne og ikke af rugeforsøg.

Læs mere: Inkubation af æg

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er selvstændige fra klækningen. I naturen bliver de en tid ved redegangen og samler sig derefter for sig selv, væk fra de voksne. I terrariet skal ungerne have små fårekyllinger dagligt, støvet med kalk, og samme opbygning som de voksne: solplads, UVB, vanddel og mange skjul. De vokser hurtigt og skal flyttes til større terrarier i god tid. Unger og voksne må ikke gå sammen.

Sundhed og typiske fejl

De fleste sygdomme skyldes fejl i pasningen. Arten er hårdfør, men de typiske problemer er:

- Metabolisk knoglesygdom ved for lidt UVB og kalk. Tegn er sløvhed, rystelser og bløde eller skæve knogler.
- Luftvejsinfektion ved for lav luftfugtighed eller temperatur.
- Skader på snuden i for små terrarier eller ved glas.
- Bakterieinfektioner i et beskidt terrarie og beskidt vand.
- Hudsvamp (*Nannizziopsis*), som rammer både vilde bestande og dyr i fangenskab.
- Brækkede haler og lemmer efter slagsmål mellem hanner.

Gå til en dyrlæge med krybdyrerfaring, hvis dyret holder op med at æde, har hævelser i kæbe eller ben, hudforandringer eller besværet vejrtrækning.

Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.